

Nr 92.

Ankom till Riksdagens kansli den 6 maj 1911 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående antagande af ett utaf lokomotivföraren A. A. Wahlberg i Luleå erbjudet ackord.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 31 mars 1911 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 183, har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att, därest lokomotivföraren A. A. Wahlberg i Luleå inom tre månader efter erhållen del af Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut i ärendet till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län inbetalar ettusen-femhundra kronor, Wahlberg må frikallas från ytterligare betalningsansvar på grund af en utaf honom ingången, i statsrådsprotokollet närmare omförmäld borgensförbindelse för likviderandet af köpeskillingen för ett från kronan inköpt virkesparti.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i detta ärende anført följande:

»Å offentlig auktion den 22 september 1900 inför Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län inköpte K. Vikander i Boden från kronomarkstrakten Satimvare inom dåvarande Östra Gellivare revir en virkespost om 4,500 träd för en köpeskillning af 15,345 kronor. Borgen för köpeskillingens behöriga erläggande tecknades af lokomotivföraren A. A. Wahlberg, handlanden Nils Olsson, sergeanten Albin Mannby och J. G. Sandström, alla i Luleå, samt droskkusken J. J. Ek i Boden.

På grund af uraktlåtenhet från gäldenärens sida att å förfalldagen erlägga förberörda belopp förpliktades såväl denne som borgensmännen att till kronan betala beloppet jämte ränta.

Sedan därefter hufvudgäldenären samt borgensmännen Sandström och Mannby afträdt sin egendom till konkurs, som icke lämnat någon utdelning till oprioriterade fordringsägare, uttogs under år 1903 exekutivt hos Ek ett belopp af 378 kronor 7 öre, därvid Ek befanns sakna tillgångar till den återstående skuldens gäldande.

Genom nådigt bref den 13 november 1903 bemyndigades sedermera Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län att å kronans vägnar antaga ett af Olsson, som under tiden råkat i konkurs, erbjudet ackord å femtio procent. På grund häraf befriades Olsson, efter erläggandet af 8,570 kronor 26 öre, från vidare ansvarighet för omförmälda borgen.

Å kronans fordran för ifrågavarande virkesaffär jämte upplupna räntor har således hittills erlagts allenast 8,948 kronor 33 öre.

Hos Eders Kungl. Maj:t har nu Wahlberg i underdånig skrifvelse den 30 april 1909 anhållit, att, därest han inom tre månader efter erhållen del af Eders Kungl. Maj:ts beslut i ärendet inbetalade ett belopp af 1,500 kronor, han måtte befrias från allt ansvar på grund af sin borgen.

Till stöd för denna framställning har sökanden anfört följande.

Redan då sökanden blifvit dömd att utgifva det belopp, hvarför han iklädt sig borgen, hade han på grund af förluster genom andra borgensförbindelser saknat utmätningbara tillgångar till gäldande af ifrågavarande skuld och hade hans ställning sedan dess icke afsevärdt förbättrats, hvilket hufvudsakligen berodde på hans svaga hälsa och därpå att han haft en sjuklig anförvant att försörja. Då sökanden emellertid ansåge det som en hederssak att på ett rätt sätt blifva fri sin skuld, som länge tryckt honom, och han ej såge sig i stånd att betala den helt och hållet eller till någon större del, hade han gjort nu ifrågavarande erbjudande. Ehuru han själf ej hade afsevärda tillgångar (enkelt bohag till ett rum), hade han säker utsikt att genom vänners hjälp kunna skaffa det erbjudna beloppet, därest hans ansökning bifölles.

I ärendet hafva utlåtanden afgifvits dels den 29 december 1909 af domänstyrelsen, som därvid öfverlämnat yttranden af öfverjägmästaren i Luleå distrikt, stadsfogden i Luleå och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, dels ock den 29 juni 1910 af statskontoret.

Stadsfogden har meddelat, att sökanden sedan flera år tillbaka saknat utmätningbara tillgångar och att hans enda inkomst utgjordes af

hans lön såsom lokomotivförare. På grund af sjuklighet, som han ådragit sig i tjänsten, vore han flera månader om året urståndsatt att tjänstgöra och reducerades därigenom hans inkomster betydligt. Till följd häraf torde det ej vara möjligt för kronan att nu vare sig på exekutiv väg eller genom sökandens försättande i konkurs utfå någon del af sin fordran; ej heller finnes anledning antaga att sökanden framdeles skulle blifva bättre ekonomiskt situerad. Stadsfogden förordade därför antagande af sökandens erbjudande, som vore synnerligen aktningvärdt med hänsyn till såväl sökandens ekonomiska ställning som svårigheten för honom att anskaffa ackordsumman.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har, under förmälan att sökanden vid år 1903 företagen utmätning saknat tillgångar till den förevarande skuldens gäldande, förordat bifall till ansökningen, då någon utsikt icke syntes förefinnas, att på för kronan förmånligare sätt, än sökanden föreslagit, få hans skuld till kronan reglerad.

Jämväl öfverjägmästaren har, under förutsättning att sökandens uppgift om sin ekonomiska ställning vore med sanna förhållandet öfverensstämmande, tillstyrkt antagande af det erbjudna ackordet.

Domänstyrelsen har under åberopande af hvad i ärendet blifvit upplöst hemställt om bifall till ansökningen.

Statskontoret har, då den i ärendet förebragta utredningen syntes gifva vid handen, att antagande af det gjorda anbudet skulle blifva för statsverket förmånligt, ansett sig böra i likhet med öfriga vederbörande tillstyrka bifall till framställningen.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag skäl föreligga att bifalla den nu gjorda ansökningen. Visserligen gäller det här att efterskänka en del af statens fordran, hvarför afsevärda betänkligheter möta bland annat på den grund, att det ju skulle vara tänkbart, att sökanden i framtiden komme i sådana omständigheter, att han blefve i tillfälle att betala hela eller ytterligare någon del af sin ifrågavarande skuld. Utsikterna härtill äro emellertid, enligt hvad utredningen i ärendet gifver vid handen, så små, att man säkerligen kan helt bortse från dem. Det torde därför vara för kronan förmånligast att mottaga det gjorda erbjudandet, då kronan i annat fall med stor sannolikhet icke lär kunna af sökanden uttaga något af sin fordran.

För efterskänkande af ett statens fordringsanspråk erfordras emellertid bifall från Riksdagens sida.»

Departementschefen.

I likhet med departementschefen finner utskottet det synnerligen

Utskottet.

betänkligt att eftergifva en statens fordran af ifrågavarande slag. Som dock kronan i nu förevarande fall synes hafva mycket ringa utsikter att erhålla full betalning för sin fordran, finner utskottet sig, om än med stor tvekan, böra i detta särskilda fall tillstyrka ett efterskänkande af kronans fordran på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Då emellertid äfven förut händt, att Riksdagen nödgats medgifva eftergift å kronans fordran för försåldt virke, har utskottet särskildt med hänsyn till de i ifrågavarande fall föreliggande omständigheter funnit sig böra ifrågasätta, huruvida icke vederbörande myndigheter vid pröfning i dylika affärsuppgörelser af köparens och borgensmäns vederhäftighet borde förfara med större försiktighet än som i de till Riksdagens kännedom komna fallen synes hafva skett.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må medgifva, att, därest lokomotivföraren A. A. Wahlberg i Luleå inom tre månader efter erhållen del af Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut i ärendet till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län inbetalar ettusenfemhundra kronor, Wahlberg må frikallas från ytterligare betalningsansvar på grund af den utaf honom ingångna i statsrådsprotokollet närmare omförmälda borgensförbindelsen för likviderandet af köpeskillingen för ett från kronan inköpt virkesparti.

Stockholm den 5 maj 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.